

تأثیر آزوسپریلیوم و مدیریت کود نیتروژن بر عملکرد و اجزای عملکرد ارقام برنج

حسن ابراهیمی^۱، جهانفر دانشیان^۲ و ابراهیم امیری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان، ۲- استادیار موسسه اصلاح و

تهیه نهال و بذر کرج و ۳- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان

چکیده

به منظور مطالعه شاخص های عملکرد و برخی از اجزای عملکرد ارقام بومی برنج گیلان در شرایط مدیریت مختلف کود نیتروژن به همراه استفاده از آزوسپریلوم (Azosprillum) یک آزمایش مزرعه ای در سال ۱۳۷۸ در استان گیلان و در شهرستان رودسر انجام گرفت. این آزمایش به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوک کامل تصادفی با سه تکرار بود عامل کود نیتروژن از منبع اوره (چهار سطح ۰، ۳۰، ۶۰، ۹۰ کیلوگرم در هکتار) و عامل آزوسپریلوم (دو سطح حضور و عدم حضور آزوسپریلیوم) و عامل رقم در دو سطح (هاشمی و علی کاظمی) می باشد. نتایج نشان داد که عملکرد، بیوماس کل ارتفاع گیاه، تعداد کل پنجه در متر مربع، تعداد پنجه بارور در متر مربع، شاخص برداشت (HI) و کاهش درصد پوکی تحت تأثیر سطوح نیتروژن و آزوسپریلوم معنی دار می باشد به طوریکه با افزایش مقدار نیتروژن و حضور آزوسپریلوم مقادیر صفات مورد مکالمه غیر از درصد پوکی را بطور قابل ملاحظه ای افزایش می دهد. ارقام محلی هاشمی و علی کاظمی واکنش تقریباً یکسانی به این افزایش سطوح نیتروژن تا سطح ۹۰ کیلوگرم در هکتار و حضور آزوسپریلوم نشان می دهند. مقدار تأثیر گذاری آزوسپریلوم با افزایش نیتروژن سیر صعودی دارد. نتایج حاصل در مقایسه میانگین اثرات متقابل بیان می کند که بیشترین مقادیر عملکرد بیوماس کل، ارتفاع گیاه تعداد کل پنجه در متر مربع تعداد پنجه بارور در متر مربع درصد پوکی و شاخص برداشت در ارقام محلی هاشمی و علی کاظمی در شرایط مدیریت مختلف کود نیتروژن در سطح چهارم کود شیمیایی و حضور آزوسپریلوم است.

واژه های کلیدی: آزوسپریلوم، ارقام برنج، سطوح کود نیتروژن، عملکرد، شاخص برداشت.